

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 15 września 2022 r.

Pozycja 177

POSTANOWIENIE

z dnia 11 maja 2022 r.

Sygn. akt Tw 3/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miasta Gliwice o zbadanie zgodności:

art. 29a ust. 1 i ust. 6 pkt 1 oraz art. 15 ust. 6 w związku z art. 15 ust. 1-2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, ze zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 4 i ust. 2a oraz art. 6m ust. 1 i art. 6o ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.) w zakresie, w jakim „z przepisów tych dekodowana jest norma prawna, zgodnie z którą gmina – w przypadku poboru opłaty za gospodarowanie odpadami stanowiącej jej dochód – działa jako podatnik VAT w sytuacji, gdy opłaty za gospodarowanie odpadami pobierane są od najemców lub dzierżawców lokali stanowiących własność gminy”, z art. 2, art. 7, art. 217, art. 84, art. 165 ust. 1, art. 64 ust. 1-3, art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jak również z art. 3 ust. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607 i 608),

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Rada Miasta Gliwice (dalej: wnioskodawca), reprezentowana przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika, wystąpiła 13 kwietnia 2021 r. (data nadania) do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 8 marca 2022 r. wnioskodawcę wezwano do usunięcia braku formalnego wniosku przez wskazanie argumentów lub dowodów na poparcie zarzutu niezgodności art. 29a ust. 1 i ust. 6 pkt 1 oraz art. 15 ust. 6 w związku z art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, ze zm.; dalej ustawa o VAT) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 4 i ust. 2a oraz art. 6m ust. 1 i art. 6o ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.) z art. 64 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Pismem z 1 kwietnia 2022 r. (data nadania) wnioskodawca usunął wskazany brak formalny wniosku.

Zdaniem wnioskodawcy kwestionowane normy są nieprawidłowe, ponieważ „opłaty za gospodarowanie odpadami powinny pozostawać poza zakresem VAT bez względu na to, czy gmina jest, czy nie jest właścicielem lokalu”. Uważa on, że pobierając te opłaty gmina działa jako organ władzy publicznej w ramach obowiązkowych zadań własnych a ponadto, niezależnie od tego, gmina nie prowadzi działalności gospodarczej w zakresie gospodarki odpadami (por. art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o VAT). Dodatkowo gmina nie może przeznaczyć środków z opłat pobranych na poczet gospodarowania odpadami na inne cele. Wnioskodawca wskazał również, że gmina nie ustala wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, jak też nie może dodawać do niej żadnej marży, ponieważ jej wysokość wynika wprost z ustawy, zatem nie osiąga ona z tego tytułu żadnych zysków. Wskazanej regulacji wnioskodawca zarzucił naruszenie zasady równości poprzez prawne różnicowanie gmin posiadających większą ilość nieruchomości. Im więcej bowiem nieruchomości gmina wynajmuje, tym wyższy podatek VAT od opłat za gospodarowanie odpadami musi uiszczać, co skutkuje pozbawieniem jej części środków pieniężnych, które mogłaby wykorzystać na realizację działań o charakterze użyteczności publicznej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji, Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 47 i art. 48 u.o.t.p.TK, czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK) oraz w szczególności, czy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 1 pkt 3-5 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

2. Wnioskodawca – stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK – dołączył do wniosku uchwałę Rady Miasta Gliwice nr XXII/433/2020 z 17 grudnia 2020 r. w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał ustalił, że uchwała Rady Miasta Gliwice została podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji i wyraża wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego (§ 1). Uchwała określa przedmiot i wzorce kontroli (§ 1), które są tożsame z zakresem zaskarżenia wyznaczonym w złożonym wniosku. Ustanawia także pełnomocnika do sporządzenia, podpisania i złożenia wniosku oraz reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym (§ 2).

W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że wniosek o zbadanie konstytucyjności zakwestionowanych przepisów pochodzi od podmiotu uprawnionego.

3. Stosownie do art. 191 ust. 2 Konstytucji organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są uprawnione do inicjowania abstrakcyjnej kontroli norm, jeżeli kwestionowany przez nie akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem ich działania. W związku z tym art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK wymaga by wnioskodawca, powołując przepis prawa lub statutu uzasadnił, że kwestionowana ustawa dotyczy spraw objętych zakresem jego działania.

Wypełniając dyspozycję art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, wnioskodawca wskazał art. 91 oraz art. 92 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r.

poz. 920, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 528, ze zm.), które stanowią, że miasto na prawach powiatu jest gminą, czyli jednostką samorządu terytorialnego. Nadto wnioskodawca podniósł, że art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (obecnie: Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.; dalej: u.s.g.) stanowi m.in., że organem stanowiącym i kontrolnym w gminie jest rada miejska.

Wnioskodawca podkreślił, że na mocy art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 888, ze zm.) „utrzymanie porządku i czystości w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy” (s. 4 wniosku).

Kwestia obejmująca to, czy pobór przez gminę opłat za gospodarowanie odpadami podlega opodatkowaniu podatkiem VAT mieści się, jak wskazał ponadto wnioskodawca, w zakresie działania Rady Miasta Gliwice.

Konkludując, wnioskodawca podniósł, że Rada Miasta Gliwice posiada legitymację do wniesienia niniejszego wniosku.

4. Trybunał stwierdza, że wnioskodawca określił przedmiot oraz wzorce kontroli, a także uzasadnił sformułowane we wniosku zarzuty (art. 47 ust. 1 pkt 4-6 i ust. 2 u.o.t.p.TK).

Mając na uwadze, że wniosek spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK i nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 tej ustawy to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – należało postanowić jak w sentencji.